

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА

**ДИСЦИПЛІНА ЗА ВІЛЬНИМ ВИБОРОМ
СТУДЕНТА, МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВЕНЬ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**ФАКУЛЬТЕТ
ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**КАФЕДРА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ПРОФ. СЕМЕНОГ О.М.**

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА

Поняття академічної культури багатогранне. Ідеться загалом і про культуру навчання в університеті, цінності, традиції, норми, правила проведення наукового дослідження, і про наукову мовну культуру, культуру високої духовності і моралі, культуру спілкування наукових наставників та учнів, культуру наукової праці і соціальної, моральної відповідальності за результати дослідження; культуру толерантності і педагогічного оптимізму, що формується в культурно-освітньому просторі вищого навчального закладу.

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ УНІВЕРСИТЕТУ

Олена Семенов
Мірослава Вовк

**Олена Семенов
Мірослава Вовк**

СЕМЕНОВ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА
Доктор педагогічних наук, професор. У 1985 році закінчила філологічний факультет Харківського державного університету. Працювала у Глухівському державному педагогічному університеті (тепер – Глухівський національний педагогічний університет імені О.П.Довженка) на посаді асистента, доцента, заступника декана та виступила педагогічної освіти освіти держави НАН України (м. Київ) на посаді головного наукового співробітника. Професор, завідуюча кафедрою української мови Сулицького державного педагогічного університету.
Більше ніж 40 років – методика викладання мовознавчої дисципліни, українська літературознавства, культура наукової української мови, психологія освіти, професійна мовна підготовка учнів.
Автор понад 300 наукових праць, ролейоків у вісничках та збірниках, віршів українською, російською, польською, англійською мовами; зокрема вищою школою монографії: "Порівняння підготовки майбутніх учителів української мови і літератури" (Україна), "Українська особистість учителя" та ін.; посібники для студентів, учнівців, шкільних наставників, вчителів: "Український фольклор", "Заступ до скарбни української філології", "Мова родючість", "Естетичне виховання культури педагога", "Культура наукової української мови", "Троє української мови у вимках педагогічної дії" (кавалерія), "Мова особистість учителя в художній літературі", "Фактори практики вчителів-словесників", "Мова мисля – українська", "Методика викладання української мови у вищій школі", "Навчання російської та ін. (у співавторстві).
"Відміння освіти України", нагороджена медаллю НАН України медаллю "Учительський К.Д."

ВОВК МИРОСЛАВА ПЕТРІВНА
Доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник. У 2001 році закінчила магістратуру філології на кафедрі Інституту педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Працювала у Київському університеті загальної освіти на посаді асистента, старшого вивчаєча, асистента педагогічної освіти і освіти держави НАН України (м. Київ) на посаді старшого, провідного наукового співробітника. Головна наукова співробітниця, відповідальна за виконання завдань державної інституції педагогічної освіти і освіти держави НАН України.
Кілька наукових інтересів – теорія і практика вивчення фольклористики у класичних університетах України (друга половина XIX – перші десятиліття XXI ст.), фольклоризм літератури, фольклористика як предметна область філології.
Мовно-комунікативна компетенція майбутнього вчителя-філолога.
Автор понад 150 наукових, навчально-методичних праць, серед яких – авторські монографії: «Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – перші десятиліття XXI ст.): теорія і практика» (2014), «Міфологія-етнічна дилематика прозових спадщини Василя Бачка» (2013), навчальний посібник для студентів філологів «Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.)» (2014), програма спеціальної фольклористики у класичних університетах України: «Спеціалізаційний аспект» (2013), методичні рекомендації до курсу «Мова народної творчості для студентів філологічних факультетів університетів» (в співавторстві), «Методика викладання класичних університетів» (XX – XX ст.) (2014) та ін. С. співавтором колективних праць: «Рольоків професійного добору викладача вищої школи» зокрема на етнокультурно-освітній засіданні (2016), «Читач мистецької дисципліни у дискурсі педагогіки майстерності» (2015), «Важко художньо-естетичного світогляду викладачів мистецьких дисциплін на основі інтегративного підходу» (2014), навчально-методичного посібника «Творчість розумки, колективної мистецької мистецтва» (2011) та ін.
Співпраця з Кабінетом Міністрів України (2014).

Захист наукових робіт слухачами МАН (21.02.19)

дієслово **захистити**
має корінь **хист**.

Слово **хист** в
українській мові має
такі значення:

уміння що-небудь
робити, поводити
себе певним
чином; здібності;

- надзвичайний
природний дар,
високий ступінь
обдарованості;

- талант.

**Формування основ академічної культури дослідника у вимірах взаємодії:
загальноосвітня школа – МАН – Вищий педагогічний навчальний заклад**

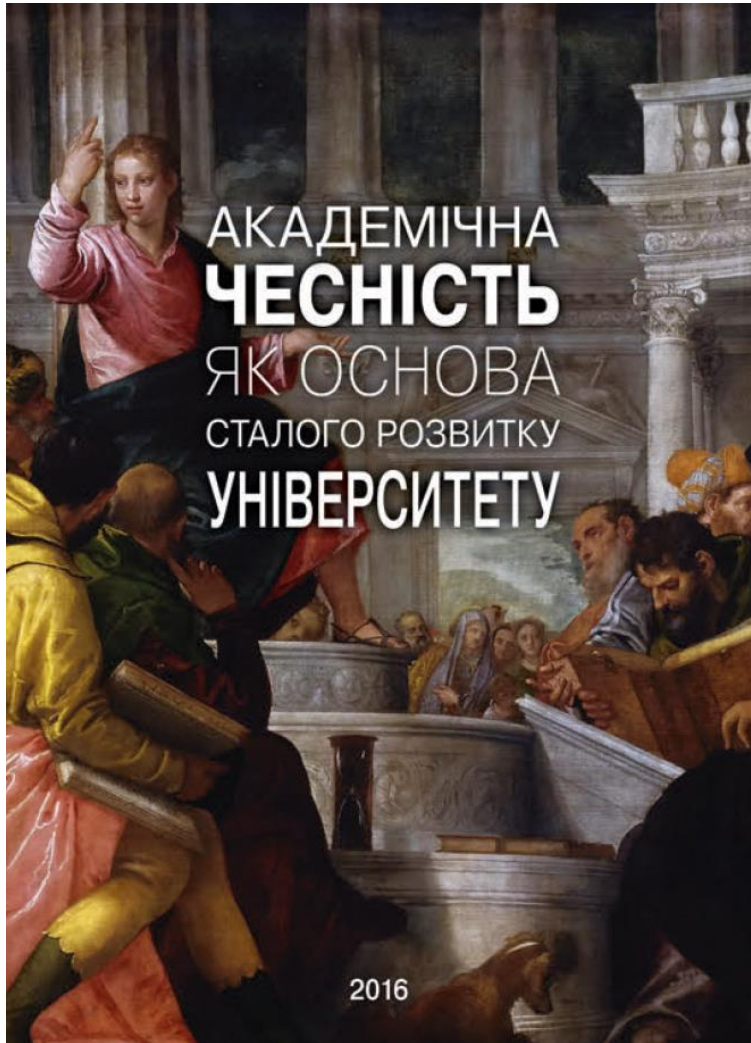
Мета і завдання дисципліни

- **Мета вивчення навчальної дисципліни**, що є унікальною в освітньо-професійній програмі і відповідає діяльності науково-дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника» кафедри української мови і літератури: формування цінностей академічної культури, зокрема норм академічної доброчесності, мовнокомунікативної компетентності особистості педагога-дослідника, умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах з науковою спільнотою на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

- **Передбачено розгляд питань:** академічна культура майбутнього педагога-дослідника – основа дослідницького навчання в університеті, академічна доброчесність, наукова мовна культура педагога-дослідника, культура читання наукового тексту, термінологічна культура, лінгвоперсонологія, академічна комунікація

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися у часники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень

Закон України «Про освіту», 2017, стаття 42

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /

Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.

Діяльність міжнародних організацій, у яких визначено пріоритети академічної порядності й етичної поведінки в дослідженнях

Міжнародний Центр академічної доброчесності (<http://www.academicintegrity.org/icaai/home.php>), Центр Академічної Чесності США,

Міжнародна Асоціація Університетів при UNESCO (http://www.iau-aiu.net/sites/all/files/Ethics_Guidelines_FinalDef_08.02.13.pdf),

Європейська університетська асоціація (<http://www.eua.be/>),

Рада міжнародних шкіл (<http://www.cois.org/>),

Національний центр університетів та бізнесу Великої Британії (http://www.ibe.org.uk/userassets/publicationdownloads/ibe_cihe_report_ethics_matters.pdf).

Програмні компетентності

інтегральна компетентність

- формування у магістрантів здатності розв'язувати складні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру у процесі професійної діяльності в галузі філологічної освіти та / або навчання, що передбачає удосконалення вмінь та навичок професійно-педагогічної, наукової комунікації державною мовою ;

загальні компетентності

- формування здатностей визначати, формулювати та розв'язувати складні професійно-педагогічні проблеми, які вимагають інтеграції знань та практичних умінь з різних наук; діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці; здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення, формування готовності до самоосвіти і самовдосконалення впродовж життя
- -

Програмні компетентності

професійні (фахові) компетентності

- формування
- здатностей самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній/ науковій діяльності;
- умінь чітко і зрозуміло висловлювати думку, використовуючи знання законів техніки мовлення; вести розгорнутий академічний монолог/діалог із фахової проблематики, володіти полемічним мистецтвом;
- реферувати, анотувати, редагувати, перекладати, критично осмислювати, укладати науковий текст, нормативно вживати засоби наукової мови;
- виконувати комплексний дослідницький проект з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань;
- брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).

Програмні результати навчання

- **ПРЗ 4; ПРЗ 7.** Поглиблені знання культури наукової української мови; Базові уявлення про сучасні методи і методологію наукових досліджень у галузі філології та методики української мови та літератури.
- **ПРЗ 9.** Знання академічної риторики, полемічного мистецтва, техніки мовлення, експресивно-логічних засобів мови.
- **ПРЗ 10.** Знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних для успішного, ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.
- **ПРУ 1.** Володіє науковим інструментарієм у галузі філології для проведення досліджень у галузі філології та методики.
- **ПРУ 2; ПРУ 3** Уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати інформацію; пропонує шляхи вирішення досліджуваної проблеми, аргументуючи власну позицію.
- **ПРУ 4.** Здатний/а діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.
- **ПРУ 9; ПРУ 10.** У професійній діяльності керується сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці;
- **ПРУ 8; ПРК 1.; ПРК 2.** Бере участь в різних формах наукової комунікації; компетентно спілкується з широким колом фахівців у галузі професійної та наукової діяльності.
-

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Передбачено розгляд питань:

академічна культура майбутнього педагога-дослідника – основа дослідницького навчання в університеті,
академічна доброчесність,
наукова мовна культура педагога-дослідника,
культура читання наукового тексту,
термінологічна культура,
лінгвоперсонологія,
академічна комунікація

Цінності академічної культури (чесність, довіра, повага до гідності людини, відповідальність перед суспільством), сформульовані в Бухарестській декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі

Формування основ академічної культури дослідника у вимірах взаємодії:

III етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, 2018

Результати перевірки на унікальність кваліфікаційних робіт МАН

Краса української мови
крізь призму художнього слова О.Кониського

№	ППП виконавця	Тема	ППП керівника	Результат перевірки (% унікальності)
11.	Хвостенко Світлана Вячеславівна	Краса української мови крізь призму художнього слова О.Кониського		13,9%

Формування основ академічної культури дослідника у вимірах взаємодії:

Краса української мови крізь призму художнього слова О.Кониського

Звіт про перевірку на плагіат

№	Доля в отчете	Доля в тексті	Источник	Ссылка	Актуален на	Модуль поиска	Блоков в отчете	Блоков в тексті
[01]	73%	75,12%	Завантажити	http://osvita.ua	06 Сен 2017	Модуль поиска Интернет	189	205
[02]	5,87%	5,87%	1.2. Історія розвитку діалектної фразеології та фразеографії	http://studfiles.ru	27 Июл 2016	Модуль поиска Интернет	8	8
[03]	2,56%	5,12%	Інше Фразеологізми: стилістичний та семантичний аспект	http://referatu.com.ua	14 Июл 2016	Модуль поиска Интернет	16	38

запозичено – 86,1%; оригінальність – 13, 9%

Рівень плагіату (у %) у текстах наукових робіт

Джерело: інтерактивна карта ресурсу *Plag.pl*

По р. №	Країна	% плаг.	Пор. №	Країна	% плаг.
1	Австрія	7,9	18	Фінляндія	16,1
2	Німеччина	9	19	Румунія	16,4
3	Швейцарія	10,6	20	Іспанія	17,1
4	Угорщина	11	21	Норвегія	17,4
5	Чехія	11,4	22	Польща	17,5
6	Сербія	11,6	23	Хорватія	18,2
7	Греція	11,9	24	Македонія	19,4
8	Данія	13	25	Латвія	19,8
9	Словаччина	13,1	26	Італія	20,1
10	Бельгія	13,6	27	Косово	21,1
11	Ісландія	14	28	Словенія	21,2
12	Швеція	14,2	29	Албанія	21,7
13	Велика Британія	15,2	30	Боснія і Герцеговина	23
14	Нідерланди	15,3	31	Литва	25,6
15	Болгарія	15,6	32	Україна	31,5
16	Франція + Естонія	15,7	33	Білорусія	36,2
			34	Молдова	37,6
17	Португалія	15,9	35	Російська Федерація	42,6

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Глобальный доклад по обучению и образованию взрослых (ООВ)
Институт ЮНЕСКО по обучению на протяжении всей жизни.- 2016.-
Гамбург:Германия

Грамотність

- здатність читати і писати; викладати свої думки відповідно до мовних норм; інтерпретувати; застосовувати свої знання;
- уміння трансформувати інформацію у знання;
- здатність людини максимально швидко адаптуватися в зовнішньому середовищі й активно в ній функціонувати

Функціональна грамотність передбачає, зокрема, оволодіння знаннями про жанрову природу висловлювання, формування і вдосконалення умінь сприймати і будувати висловлювання певної жанрової форми, у т.ч. документ.

**Формування основ академічної культури дослідника у вимірах взаємодії:
загальноосвітня школа – МАН – вищий педагогічний навчальний заклад**

**Мовна індивідуальність виділяє
людину як особистість , і чим
яскравіша ця особистість, тим
повніше вона відображає мовні якості
суспільства**

Олександр Потебня

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

*...мовна культура не постає на пустому місці, це **постійна робота**, спрямована на вдосконалення свого мовлення, розвиток інтелекту, на виховання і вдосконалення кращих людських чеснот, створення свого фахового образу, досягнення соціального престижу.*

*Любов Мацько, доктор
філологічних наук, професор,
академік НАПН України*

Ознаки наукового тексту:

Цілісність

Членованість

Зв'язність

Логічність

Об'єктивність викладу

Діалогічність.

Інформативність,

Аргументованість

Термінологізованість

Мовні кліше в науковій статті

Актуальність теми дослідження:

- Важливого значення набуває питання...
- Однією з актуальних проблем ... сьогодні варто назвати ...
- Уважного ставлення дослідників останнім часом вимагає питання ...

Проблема перебуває у колі наукових інтересів вітчизняних і закордонних дослідників, цікавить глибиною ідей, важливістю порушених проблем, жанровим розмаїттям, багатогранністю ...

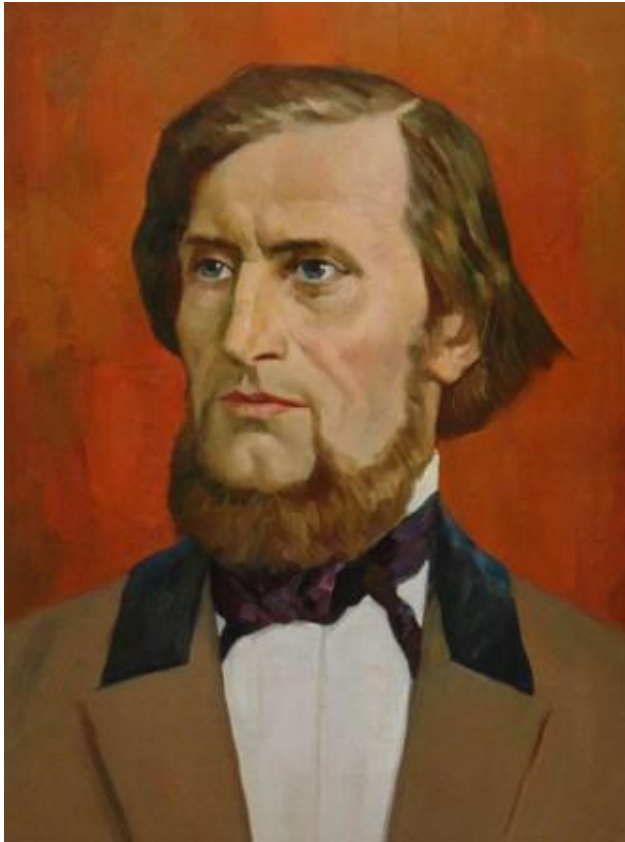
Проблема .... різноаспектно представлена у численних монографіях, статтях різних років...

Заголовок наукового тексту

- *"Турбота про композицію починається вже з самої назви, без неї я просто не можу розпочати працю, в ній я втілюю свою ідею.*
- ***Назва** - це цілий світ, у якому повинні жити твої герої, ... це правдивий світ, зі своїми законами, своїми суперечностями і в ньому існують свої межі, чітко окреслені **назвою - заголовком**"*
(П. Загребельний).

**Формування основ академічної культури дослідника у вимірах взаємодії:
загальноосвітня школа – МАН – Вищий педагогічний навчальний заклад**

Багато, звичайно, важить дух закладу; але цей дух живе не в стінах, не на папері, а в характері більшості вихователів і звідти вже переходить у характер вихованців... особа вихователя означає все у справі виховання”

Костянтин Ушинський

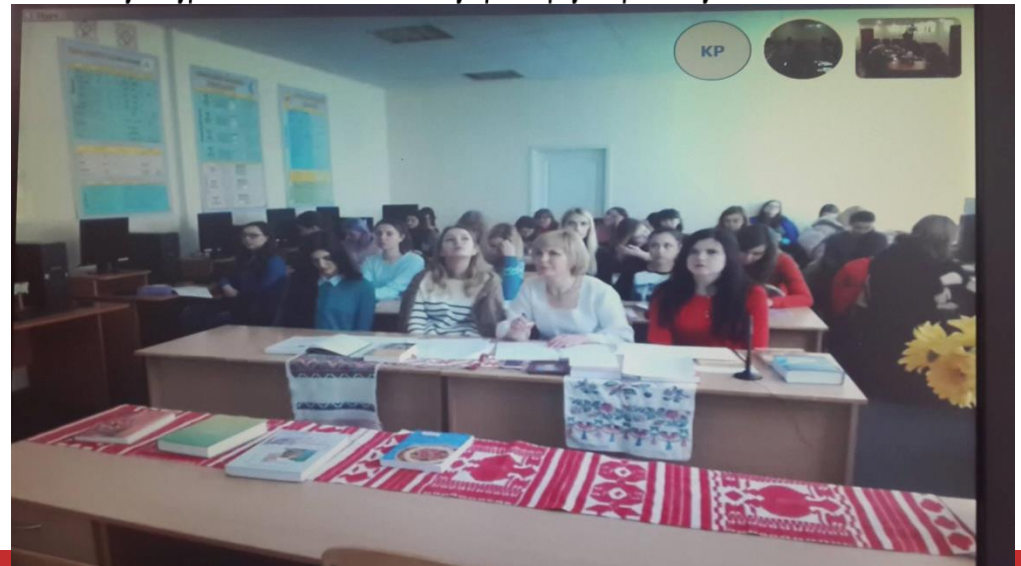
заходи науково-методичного, дослідницького, культурно-освітнього спрямування

Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету: лінгвоаксіологічний аспект

до Міжнародного дня рідної мови, 14 лютого 2019 року

Вебінар «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства» (спільно з кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН, м.Київ).

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА

**ДИСЦИПЛІНА ЗА ВІЛЬНИМ ВИБОРОМ
СТУДЕНТА, МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВЕНЬ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**ФАКУЛЬТЕТ
ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**КАФЕДРА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ПРОФ. СЕМЕНОГ О.М.
*olenasemenog@gmail.com***